

aan	kopie aan	datum
Algemeen bestuur	Digna Santing	26-5-2020
van		bijlage(n)
Dagelijks bestuur (portefeuillehouders Nettie Aarnink en Hans van Agteren)		-
onderwerp	kenmerk	
Beleidslijn Bronaanpak Waterkwaliteit	B2020/3383	

Deze memo beschrijft het doel, de aanpak (op hoofdlijnen) en het resultaat van de bestuurlijke opdracht om een beleidslijn bronaanpak op te stellen. De startnotitie wordt ter goedkeuring aan het DB voorgelegd en ter informatie met het AB gedeeld.

Inleiding.

In het bestuursakkoord onder punt 2.5 aangeven dat *het waterschap in 2020 wil beschikken over een beleidslijn voor een bronaanpak en daarop aansluitend onze rol en positie in vergunningverlening, toezicht en handhaving. Dit doen we in afstemming met onze partners.*

Als inleidende toelichting is in het bestuursakkoord opgenomen dat *‘een goede waterkwaliteit start bij de aanpak van vervuiling bij de bron, bijvoorbeeld door nutriënten, gewasbeschermingsmiddelen, riooloverstorten en illegale lozingen. Voor de bronaanpak van medicijnresten zijn de mogelijkheden overigens beperkt, omdat die grotendeels uit urine afkomstig zijn. Bij een bronaanpak horen een goede vergunningverlening, toezicht en handhaving. Hiervoor werken we samen met gemeenten en de omgevingsdiensten. Steeds meer aandacht gaat uit naar ‘zeer zorgwekkende stoffen’ en naar vervuiling door dumping van drugsafval’.*

Complementair aan de bronaanpak is het zuiveren van reeds vervuild (afval)water. Een goede waterkwaliteit begint echter bij de bronaanpak: ‘wat er niet in komt hoeft er ook niet uit’. Een bronaanpak kent verschillende ‘lagen’: Het begint bij het niet toelaten van stoffen die schadelijk zijn voor het watermilieu (veelal EU en Rijksbeleid), maar ook een goed gebruik van potentieel schadelijke stoffen (bv. inleveren niet gebruikte medicijnen, toepassingsvoorschriften gewasbescherming) kunnen worden gerekend tot de bronaanpak. Een goede afbakening van wat wel en niet tot de bronaanpak voor deze beleidslijn wordt gerekend is onderdeel van het project.

Resultaat

Het resultaat zal bestaan uit een bestuurlijk vastgestelde rapportage met de strategie voor de meest effectieve aanpak bij de bron voor de probleemstoffen in ons watermilieu. De beleidslijn moet duidelijk maken dat er een gezamenlijke verantwoordelijkheid is voor de aanpak van schadelijke stoffen in het (water)milieu.

Het terugdringen van deze stoffen kan het waterschap niet alleen, maar vraagt een aanpak met partnerorganisaties en bewustwording en gedragsverandering bij burgers en (agrarische) bedrijven.

Het rapport bevat de strategie over welke aanpak voor welke (categorie van) stof(fen) het meest effectief is. Waar voor de ene categorie voorlichting een effectieve aanpak kan zijn, is voor een andere stof gebiedsgerichte handhaving een goede aanpak. Gezien de enorme hoeveelheid aan probleemstoffen in ons watermilieu (m.n. de opkomende stoffen) zal de beleidslijn op een bepaald abstractieniveau moeten blijven. Ook de uitwerking van de aanpak (voorlichting, handhaving, agendering) maakt geen onderdeel uit van de opdracht.

De eindresultaten worden aan het bestuur ter vaststelling aangeboden. 'Aan de voorkant' vindt overleg plaats met de portefeuillehouders (m.n. Nettie Aarnink (waterkwaliteit) en Hans van Agteren (vergunningverlening en handhaving)). Met hen zal worden bepaald wanneer en op welke wijze het DB en het AB (commissie Waterkwaliteit) wordt betrokken. Voorstel is deze startnotitie ook ter kennisname te agenderen op de peildag van 17 juni.

Uiteindelijk moeten de resultaten landen in documenten als het waterbeheerprogramma, waterschapsverordening, de communicatiestrategie, het VTH-plan, onze inzet in het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer etc.. Afhankelijk van de voortgang van het waterbeheerprogramma kunnen resultaten direct in het ontwerp waterbeheerprogramma (gereed eind 2020) worden meegenomen.

Aanpak

Op hoofdlijnen is de volgende aanpak voor ogen. Deze wordt uitgewerkt in een Plan van Aanpak.

1. Analyse problematiek: beschrijving van bekende en minder bekende probleemstoffen. Hiervoor worden de resultaten gebruikt uit de regionale analyse stoffen, landelijke emissieregistratie etc.

Het gaat hier om bekende stoffen met wettelijke normstelling en voorschriften (bv. nutriënten), maar voor een deel ook over stoffen waarover minder bekend is, maar die incidenteel wel 'opduiken' in het watermilieu (bv. GenX). De aanwezigheid en risico's voor deze laatste categorie kan o.a. worden afgeleid uit een analyse van incidenten (risico-benadering): welke incidenten zijn er in ons beheergebied en landelijk geweest?

2. Beleid & bevoegdheden: analyse en beschrijving van het beleid en de bevoegdheden van het waterschap om actie te ondernemen op aanpak van stoffen. Het gaat daarbij zowel om de formele bevoegdheden van het waterschap in de lijn van vergunningverlening, toezicht en handhaving, maar ook om de rol die het waterschap speelt in de samenwerking rond communicatie en bewustwording van probleemstoffen in het watermilieu. Hier speelt ook de door het bestuur voorgestelde lijn voor de relatie met 'landbouw' en 'bedrijven' (bv. beleid rond de grote lozers op de riolering).

Op basis van punt 1 en 2 wordt de synthese uitgevoerd om te bepalen welke keuzes het waterschap zou moeten maken t.a.v. de aanpak van stoffen (bv. gebiedsgericht handhaven, uitbreiden DAW, inventarisatie (industriële) risicobedrijven, inzet op voorlichting van burgers en/of bedrijven etc.). Zaken die hierbij worden betrokken

zijn welke lijn de Unie hierin volgt, wat strategie is van andere (aangrenzende) waterschappen en de andere overheden. Hierbij wordt ook de relatie gelegd met het al bij punt 2 beleid voor de grote lozers. In het bestuursakkoord staat dat deze beleidslijn 'samen met onze partners' moet worden opgesteld. Ook het tussentijds overleg met bijvoorbeeld RUD en provincie over de beleidslijn behoort daarom tot de scope van de opdracht.

Het is vooral ook de bedoeling de zin en onzin van een bepaalde aanpak te duiden. Welke aanpak is voor welke stof effectief en wat niet (en dan ook vooral niet teveel energie in steken).

Capaciteit en Financiën

De daadwerkelijke uitvoering van de bronaanpak, en dus ook de kosten en capaciteit die hiermee gepaard gaan, vallen buiten de kaders van de beleidslijn zelf. Hier zal, op basis van de beleidslijn, apart besluitvorming over plaatsvinden.

Planning

De beleidslijn wordt in november/december 2020 ter vaststelling aan het DB en AB voorgelegd. Relevante onderdelen worden opgenomen in het Waterbeheerprogramma.